

To nye plantesystemer i sødkirsebær

Sødkirsebær er en meget omkostningstung kultur. Rundt om i verden arbejdes med nye plantesystemer, som kan øge effektiviteten og rentabilitet i dyrkningen. Vi forsøger også i Danmark

Tætplantning af sødkirsebær i Norditalien – plantet i 2012 – giver stadig gode udbytter og anbefales nu til avlerne i området.

Rundt om i verden bliver der eksperimenteret meget med nye dyrkningssystemer til sødkirsebær. Målet er at øge udbyttet samtidig med, at frugtqualiteten enten bibeholdes eller forbedres samt, at plukningen effektiviseres. Efterhånden er der gode erfaringer med flere af systemerne. Nu er det tid til at teste et par af dem under danske forhold.

Tætplantning kræver hård og tæt beskæring, så frugten kommer tæt på stammen, og træerne får lys i bunden.

Traditionelle plantesystemer

Den mest traditionelle måde at dyrke sødkirsebær på er på spindeltræer, som står med en afstand på 1,5-2,5 meter mellem træerne og 4,0-6,0 meter mellem rækkerne. Træerne får typisk lov til at være omkring 3,5 meter høje. Især i de regnfulde områder af Europa dækkes træerne med regntag, hvilket sætter en naturlig begrænsning for, hvor høje træerne må være.

Lys er en vigtig faktor i dyrkningen af sødkirsebær. De dele af træet, som ikke får lys, vil få problemer med, at grenene dør, og at der ikke kommer nye knopper eller nye skud. Hvis en stab ikke får lys, kommer der ingen genvækst på den. Så der er også en begrænsning og en forskel i valg af optimalt dyrkningssystem alt efter, hvor man befinder sig i verden.

Tætplantningssystemer

Tætplantning af spindeltræer, hvor der er plantet med ned til 80 cm's afstand mellem træerne, afprøves især i Italien. Disse superspindeltræer klippes meget tæt, og frugten sidder hovedsagelig tæt inde ved stammen. Det er kun få sorter, som egner sig til denne type plantning, blandt andet Kordia og Tamara. Systemet fremstår som en frugtmur, idet det er helt tæt og slankt. Systemet kræver en meget hård beskæring, så de frugtbærende grene bliver meget korte. Træerne giver gode udbytter med fin frugtqualitet i Italien. Spørgsmålet er, om det også kan lade sig gøre at dyrke kirsebær på den måde i det danske klima.

Maskinbeskæring

En afart af tætplantningssystem og frugtmur opnås ved maskinbeskæring. Maskinbeskæring har bredt sig fra kernefrugten til stenfrugten, i hvert fald på forsøgsbasis. Der er opnået rimeligt fornuftige resultater i sorten Tamara på en forsøgsstation i Middtyskland. Den største del af beskæringen er maskinel, mens der korrigeres med håndbeskæring. Igen kan der være en rimelig stor risiko

UFO i Danmark plantet april 2017. Nogle enkelte træer har haft en god vækstreaktion og har sat skud på den vandret-liggende stamme, men det er for få.

ved denne form for beskæring under danske forhold, hvor bakteriekræft er et stort problem. Det viste sig da også i år, hvor adskillige af de træer, som blev beskåret til dette system, blev så inficerede af bakteriekræft efterfølgende, at hele den ene forsøgsparcel måtte fældes. Grunden, til at det er mere risikabelt at maskinbeskære, er, at der kommer mange flere beskæringssår, som øger risikoen for indtrængen af bakterier. Projektet forsøges gentaget næste sæson med nye træer, forhåbentlig under bedre omstændigheder.

UFO - Upright Fruiting Offshoot

UFO plantesystemet er efterhånden et ret udbredt dyrkningssystem i USA, mens dets udbredelse i Europa lader vente på sig. Systemet er udviklet af forsker Matt Whiting, Washington State University, og konsulent Lynn Long, Oregon State University. Flere forsøgsstationer og avlere har udfordringer med at få det til at blive en succes i det sydlige Europa. UFO plantesystemet er særligt interessant, fordi man høster store udbytter på mindre plads. Der er god lysindstråling i hele træet, som sikrer gode frugter og blomsterknopper, og ikke mindst er systemet meget nemt at instruere medarbejdere i, hvad angår beskæring.

Vandret hovedstamme

UFO systemet har en meget speciel opbygning, idet træet bliver plantet i en vinkel på 45 grader, og senere trækkes ned til vandret. Fra den vandrette hovedstamme trækkes skud lodret op, som kommer til at udgøre de egentlige 'stammer' i systemet. Alle sidegrene fra

Træer beskåret med henblik på en frugtmur fik desværre efterfølgende frost og blev voldsomt inficerede med bakteriekræft. Forhåbentlig kan den del af projektet forsætte i nye træer næste år.

disse nye stammer klippes af, så det ender med, at frugten sidder tæt på stammerne.

Også dette system er et meget fladt system og virker som en frugtmur, når det er etableret. Senere beskæres træerne således, at 20 procent af hovedstammerne skiftes hvert år.

UFO systemet er dog kun egnet til træer, som bærer hoveddelen af frugterne andre steder på træet end i overgangen mellem et- og toårs skud, for eksempel Lapins, Skeena, GraceStar og Sweetheart.

Der er en stor udfordring i UFO systemet, idet træerne skal beskæres ret hårdt for hele tiden at dyrke frugten på ungt ved.

UFO i Danmark

Det første UFO system er nu etableret i Danmark for at undersøge, om det kan

lade sig gøre at dyrke kirsebær i dette system og samtidig opnå store udbytter, god frugtkvalitet, sunde træer og desuden en stærk rationalisering af arbejdsprocesserne i beskæring og plukning. Lynn Long var i Danmark i foråret 2017 for at vejlede i opstart af systemet. Status på de danske træer i UFO systemet efter den første vækstsæson er, at en kold og våd sommer som i 2017 ikke er fremmede for etablering af systemet. Flere af træerne har endnu ikke sat nogle af de oprette skud, og dem der har, har højst sat to-tre skud.

I foråret 2018 skal der pilles blomsterknopper og bladknopper af den vandrette stamme, så der kun er de knopper tilbage, hvorfra nye skud skal komme. Det bør ifølge Lynn Long resultere i en betydelig større chance for at få dem til at bryde. ■

